

L'informe Eguiagaray reobre el debat sobre l'actuació autonòmica a l'exterior

Viatjar és polèmic

Un informe del Ministeri d'Administracions Públiques demana la "reconducció" de l'actuació exterior de les comunitats autònomes. El seu autor, el secretari d'estat per a les Administracions Territorials, Francisco Peña, ha parlat amb EL TEMPS.

Els viatges dels presidents de les comunitats autònomes no acaben de ser ben vistos pel govern espanyol. A l'esquerra, Joan Lerma en un viatge a Mèxic. Al centre,

Paraules com *incidents*, *disfuncions* o *interferències* apareixen en un informe elaborat des del ministeri espanyol d'Administracions Públiques que analitza l'activitat exterior de les comunitats autònomes. El text assegura que en molts casos aquestes activitats es duen a terme amb un "mimetisme inapropiat respecte les relacions internacionals de l'estat", de tal manera que a vegades "afecten negativament el principi d'unitat d'acció a l'exterior", que la Constitució espanyola reserva com a matèria exclusiva de l'estat. Davant aquest panorama, l'informe recomana una "reconducció" d'aquestes activitats i l'establiment d'unes "regles de joc concertades".

Sobre la taula de la darrera reunió de la Comissió Delegada per Afers Autonòmics estava aquest document, i poc després va ser filtrat a la premsa. A la reunió assistiren el vice-president del govern espanyol, Narcís Serra, i la majoria de ministres del gabinet. L'oficina de premsa

del ministeri d'Administracions Públiques, consultada per aquesta revista, desconeix encara —materialment— l'existència del document i un dels seus portaveus ha declarat que "la filtració del document obeeix a raons no informatives, sinó d'altra índole", sense precisar més. L'autor del document, el secretari d'estat per les Administracions Territorials, Francisco Peña, en declaracions a EL TEMPS, ha manifestat la seva "sorpresa" per aquesta filtració i no ha amagat el seu malestar declarant que el document "ha sortit a la llum per raons no desitjables, almenys per qui el fa". Tot indica que es tracta d'una filtració que ha de ser llegida en clau política. Peña s'ha negat a facilitar l'informe adduint: "Ni estic en condicions de donar-lo ni tinc l'autorització per a fer-ho, ja que és un informe del i per al govern, exclusivament".

El document de Peña classifica l'activitat exterior de les comunitats autònomes en deu tipus d'actuacions: viatges oficials

d'autoritats autonòmiques, obertura d'oficines a l'estranger, subscripció d'instruments de col·laboració, participació i relació directa amb organitzacions internacionals, constitució de plataformes interregionals i d'euroregions, pertinença a associacions i organismes comuns interregionals, activitats de cooperació en el desenvolupament, actuacions de cooperació transfronterera, organització de trobades internacionals, activitats relacionades amb la immigració, i creació d'unitats de rang divers a l'administració autonòmica pel tractament horitzontal o la coordinació de l'activitat exterior. Segons explica el text, tres d'aquestes actuacions, els viatges, l'obertura d'oficines i la subscripció d'acords, "han produït o poden produir interferències sobre el principi d'unitat d'acció exterior, principi que deriva de la reserva constitucional a l'estat de la competència en matèria de relacions internacionals i de l'atribució al govern de la direcció de la política exterior". Després

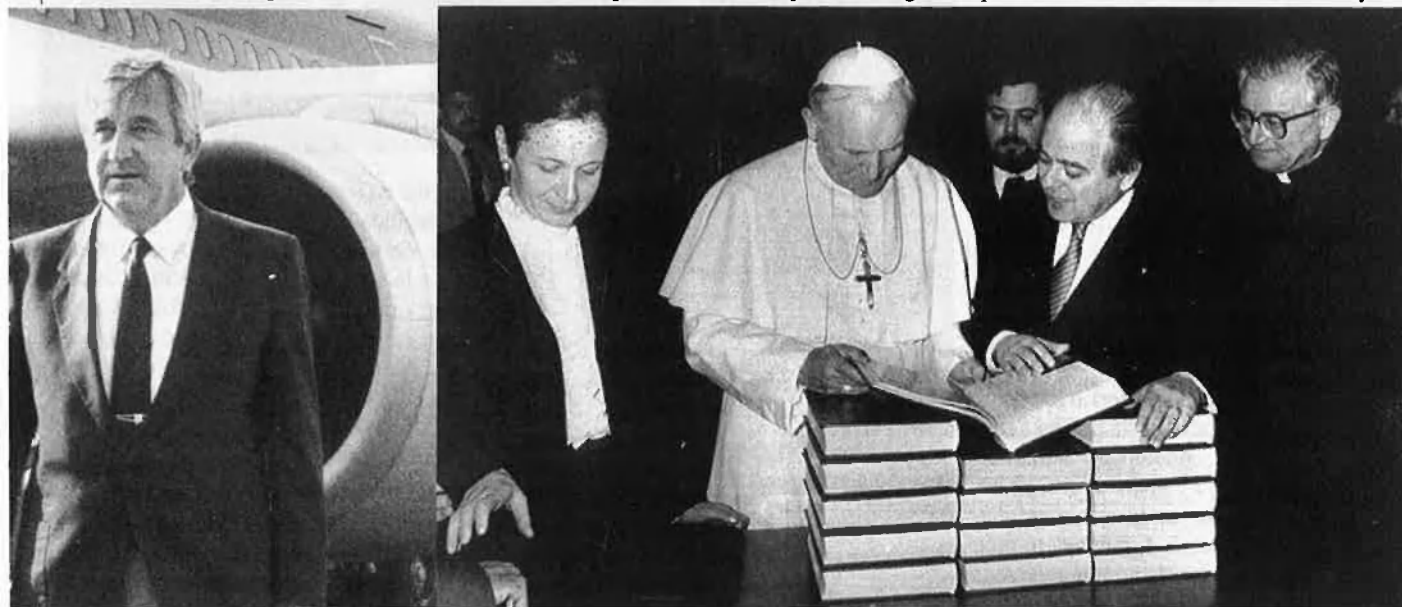
d'aquesta consideració, el text també reconeix "la projecció exterior que tenen en la pràctica certes competències autonòmiques en un món marcat per la internacionalització de les activitats dels poders públics". Altres problemes que s'enumeren són la manca de comunicació oficial amb el Ministeri d'Afers Estrangers, problemes de protocol, la utilització "preponderant i a vegades excloent" dels símbols de les comunitats, i la "concentració" d'autoritats autonòmiques en un mateix país i al mateix temps, cosa que "afecta negativament" la imatge d'Espanya.

La solució que exposa Pena en el seu

descoordinació. Davant de tot això, el secretari d'estat Francisco Pena, autor de l'informe, ha negat qualsevol voluntat de limitar l'activitat exterior de les comunitats autònomes i ha manifestat, en declaracions a aquesta revista, que el debat s'ha tergiversat. "Jo no sé quins problemes polítics plantegen els viatges dels presidents autonòmics, que no siguin els que coneix el ministeri d'Afers Estrangers". Per Pena, el seu és un informe polític, "no una novel·la d'anècdotes", amb la idea general que "cal millorar els mecanismes de coordinació i de relació entre l'estat i les comunitats per fer més eficaços els viatges

aspectes", però no vol concretar quins, només aquells "aspectes incorrectes". Es tracta, segons ha dit, "de refrescar la memòria per corregir els aspectes que s'hagin de corregir i per contrastar experiències, així de senzill, sempre respectant la llibertat de moviments i d'actuació que té cada autoritat".

L'informe destaca "singularment" la gran activitat del Principat de Catalunya en el terreny internacional. Francisco Pena ha declarat que "ningú s'ha de sentir criticat, ni tan sols al·ludit per l'informe", i ha negat que el principal destinatari d'aquest fos la Generalitat de Catalunya.

Gabriel Canellas. A la dreta, Jordi Pujol de visita al Vaticà.

ARXIU

document davant aquestes problemàtiques és "reconduir" aquestes activitats i potenciar la "col·laboració i cooperació" entre comunitat autònoma i ministeri. Una petició d'aquest tipus, efectuada des d'un ministeri, no és nova. L'any 89, sent ministre d'Administracions Públiques Joaquín Almunia, aquest va fer arribar una carta als presidents autonòmics on es demanava que els viatges els preparessin en contacte amb el ministeri d'Exteriors i que per obrir oficines a l'exterior, calia un pronunciament previ del govern.

Ara, però, la polèmica ha saltat i l'informe no ha estat massa ben rebut en àmbits autonòmics, principalment perquè s'hi exposa una conflictivització de les actuacions exteriors que segons els implicats no existeix. A més, per arrodonir la discussió, el ministeri d'Afers Estrangers ha manifestat també la seva discrepància amb alguns dels continguts de l'informe, especialment amb la visió negativa que es dona dels viatges, i ha negat que hi hagi

dels presidents de les comunitats a l'exterior, per tal d'optimitzar la imatge d'Espanya al món i, per tant, optimitzar la presència de totes les seves administracions". El secretari d'estat ha desmentit qualsevol voluntat *loapitzadora* en el seu informe, "la idea no és denunciar els viatges, ni, com algú ha dit, intentar impedir-los o condicionar-los, simplement pretén fer-los efectius, i ha negat que existeixin en el govern reticències a les activitats internacionals de les autonomies. "No ens molesta ni que Pujol sigui president de l'ARE ni que Pasqual Maragall presideixi el consell de municipis d'Europa, em semblaria demencial que es pogués treure aquesta conclusió. Es més, tant de bo hi hagués més autoritats locals i regionals en entitats internacionals. El govern desitja que autoritats espanyoles presideixin com més organismes internacionals millor". Francisco Peña sí que creu que davant la multiplicació d'iniciatives internacionals de les autonomies, cal "limitar-ne alguns

"Podria, i no ho faré, donar la meua opinió sobre el fet que el president Pujol insisteix sistemàticament que sempre va acompanyat pels ambaixadors, cosa certa, inclús que té proclivitat per allotjar-se a la residència de l'ambaixador, cosa que diu molt d'ell; però no seré tan malapte o tan estúpid d'elogiar Pujol perquè fa això, no ho faré perquè tampoc l'he criticat mai". Finalment, Peña ha dit que el seu document no s'ha fet arribar a les autoritats autonòmiques perquè no en són les destinatàries, i que de moment és per a ús exclusiu del govern.

Els governs autonòmics dels Països Catalans han reaccionat de forma similar davant la filtració del document. Sense tenir-ne coneixement directe perquè no els hi ha estat enviat, tant la Generalitat de Catalunya, com la Generalitat valenciana, com el Govern Balear han negat que existissin problemes o interferències en les seves activitats internacionals, i que aquestes sempre s'han dut a terme en co-

municació amb el Ministeri d'Afers Estrangers i amb la col·laboració de les ambaixades espanyoles dels països visitats. Joan Vallvé, Comissionat per a Actuacions Exteriors de la Generalitat de Catalunya —organisme que va ser creat el setembre de l'any passat amb rang de conselleria per coordinar tota la política internacional del govern del Principat—, creu que l'aparició del document s'explica per reticències del govern i per qüestions electorals. "El document té un aspecte de fons de voler donar una imatge de seriositat del govern central enfront del que és la dispersió pel fet que a l'estat hi ha disset comunitats autònomes, volent fer confondre la diversitat i la pluralitat amb la dispersió i amb la contradicció. És el diàleg de sempre: es fa un estat de les autonomies però després es volen mantenir tots els controls com si es tractés d'un estat central. D'altra banda, acostant-nos a un període electoral és normal que el govern intenti crear unes imatges de credibilitat enfront del que són les autonomies i especialment enfront de les autonomies que ells no controlen". Vallvé assegura que tota l'activitat exterior del seu govern es fa coordinada amb el Ministeri d'Exteriors espanyol i creu que aquesta pot ser "concertada". "Si per concertació —matisamentem informar i comentar, si algú entén dret de vet, llavors hi estem en contra". La Generalitat de Catalunya té dret, segons el Comissionat, a tenir relacions amb organitzacions internacionals i a subscriure acords amb altres països, cosa que l'informe de Peña considera negatiu.

El Govern Balear, mitjançant un portaveu, ha manifestat que en la seva activitat exterior ha seguit "escrupolosament" les directrius que va marcar el febrer de 1989 el llavors ministre d'Administracions Públiques, Joaquín Almunia. Segons aquestes fonts, el Gabinet de Protocol del president Cañellas anuncia cada viatge oficial a la secretaria general tècnica del Ministeri d'Afers Estrangers perquè aquesta ho comuniqui a l'ambaixada pertinent, i a continuació el gabinet organitza el viatge en "estret contacte" amb l'ambaixada corresponent. "Per tant —afirma el portaveu— el president Canellas mai no ha fet un viatge oficial a l'estranger sense haver-ne informat amb antelació el ministeri". En la mateixa línia, també s'ha manifestat la Generalitat valenciana. El director general de Relacions Comunitàries i Institucionals, Xabier Albiol, ha manifestat públicament que els viatges del president Lerma "sempre es notifiquen al ministeri i es preparen en col·laboració amb les ambaixades dels

Dalt, Juan Manuel Eguigaray. Baix, Joan Vallvé.

activitat en aquest terreny, és la del Principat, seguida del País Valencià, i de les Balears, en últim terme. El Govern Balear centra la seva activitat internacional en els viatges del seu president, Gabriel Canellas, i en la promoció turística, principalment Alemanya, mitjançant el desplaçament d'un tècnic. En el cas del Principat i del País Valencià, a més dels viatges dels presidents, molt nombrosos en el primer cas, sobretot des que Pujol accedí a la presidència de l'ARE, existeixen estructures governamentals de promoció exterior. El govern valencià té una oficina a Brussel·les i a més realitza promoció comercial a través de les oficines obertes a l'estranger de Promoció Comercial Valenciana (PROCOVA). El govern del Principat organitza la seva política exterior des del recentment creat Comissionat d'Actuacions Exteriors, adscrit a Presidència. Sobre aquest organisme descansa la coordinació del conjunt d'activitats exteriors, i el nivell d'execució recau sobre el mateix president de la Generalitat o sobre les conselleries implicades. D'Indústria depenen el Centre d'Informació i Desenvolupament Empresarial (CIDEM) i el Consorci de Promoció Comercial de Catalunya (CIDEM), que desenvolupen la tasca de captar inversions en el primer cas, o de promoure les exportacions en el segon, mitjançant oficines obertes a l'estranger. I a Cultura hi ha el COPEC, per promoure internacionalment la cultura catalana. Finalment, mitjançant el Patronat Català Pro-Europa i l'oficina que té aquest consorci a Brussel·les, la Generalitat de Catalunya vehicula en forma de *lobby* els seus interessos en el marc de la comunitat Europea.

Pere Martí